

Asia: VN/16276/2024

Lausuntopyyntö; Hanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

Lakiesitys antaa hyvät perusteet tavoitteen saavuttamiksi. Tämä kuitenkin edellyttää mm. tässä lausunnossa esitettyjen asioiden huomioimista. Tarkkaa arviota ei kuitenkaan pystytä tekemään, ennen kuin lakiin liittyvät asetukset ovat tiedossa. Käytännössä ampumaratojen määrä tulee lähivuosien parhaimmillaankin aikana säilymään nykyisellä tasolla. Lakiesityksessä esitetyillä toimilla on mahdollista saada ampumaratojen määrä kasvavalle uralle vuosikymmenen vaihteeseen mennessä.

Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

Lakiesityksessä on huomioitu ympäristönsuojelulaista keskeisimmät asiat. Kahden eri lainsäädännön rinnakkainen soveltaminen ampumaratojen perustamiseen ja toimimiseen on haasteellista. RUL:n mielestä kaikki tarpeelliset osuudet ympäristönsuojelulaista tulee siirtää ampumaratalakiin, jotta mahdollisilta ristiriitaisuuksilta ja päällekkäisyyksiltä välttyttäisiin.

Tätäkin arviointia vaikeuttaa se, että tarvittavia valtioneuvoston asetuksia ei ole käytettävissä. Kannatamme tutustumista Ruotsin ja Norjan ampumaratalainsäädäntöihin, joissa on useita toimivia Suomeenkin sopivia käytänteitä.

Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

Muutos on asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta perusteltua. Saadut kokemukset nykyisestä toiminnasta edellyttävät radikaaleja ja pikaisia toimenpiteitä asian korjaamiseksi.

Suomen Reserviupseeriliiton näkemyksen mukaan ohjesäännössä toimialan selkeyttäminen ampumaratojen osalta on välttämätöntä, jotta toimivaltuudet ampumaratoihin liittyvissä asioissa olisi kaikille selvillä.

Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta?

RUL kannattaa hallitusohjelmassa asetettua 1000 ampumaradan tavoitetta. On varmistettava, että lakiesitys sujuvoittaa ympäristölupaprosesseja ja lainsäädäntöä niin, hallitusohjelman tavoite on mahdollista saavuttaa.

RUL:n lausunnossa keskitytään esityksen arviointiin reserviläisten ampumatoiminnan osalta. Muilta osin RUL tukeutuu Ampumaratojen ympäristölupahankkeen antamaan lausuntoon, jota liitto kannattaa. Hankkeessa mukana olevat tahot ovat Suomen Ampumaurheiluliitto, Suomen Metsästysliitto, Suomen riistakeskus, Suomen Reserviupseeriliitto, Reserviläisliitto ja Suomen Ampumahiihtoliitto. Hanke on työskennellyt siviiliampumaratojen ympäristöluvituksen parissa toukokuusta 2020 lähtien.

Havaintoja esityksestä

Hallituksen esitys on lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan kannatettava.

RUL:n käsityksen mukaan ampumaratojen lupaprosessin keskittäminen yhdelle viranomaiselle yksinkertaistaa ampumaratojen luvitusta. Toiminnanharjoittajalle on tärkeää, että ampumaradan lupaehdot ovat selkeitä. Tällä hetkellä erityisesti lainsäädännön tulkinnanvaraisuuden vuoksi ampumaratojen luvan saamisen ehdoissa ja vaadittavista selvityksistä on huomattavia eroja eri puolilla maata.

On hyvä, että ampumaratoja koskevat asiat kootaan yhteen lakiin. Samoin on tärkeää, että ympäristöasioissa noudatetaan parhaita käytänteitä (BAT) riskiarvioon perustuen ja, että uusia tekniikoita hyödynnetään.

Lakihankkeen toimivuuden kannalta on ehdottoman tärkeää, että lakiin liittyvät asetusluonnokset ovat käytettävissä ja myös lausuttavissa ennen lakiesityksen vientiä eduskunnan käsiteltäväksi. Asetuksilla on keskeinen merkitys siihen, kuinka paljon lakiesitys lopulta käytännössä sujuvoittaa ympäristölupaprosesseja.

Vähäisen ampumaradan osalta esitetään laukausmäärän nostamista 100 000 laukaukseen, mikä on perusteltua ja kannatettavaa. Suurin osa olemassa olevista radoista kuuluisi tämän siten kevyemmän

ilmoitusmenettelyn piiriin. On varmistettava, että ilmoitusmenettely käytännössä merkittävästi ympäristölupamenettelyä kevyempi niin vaadittavien selvitysten kuin kustannustenkin osalta.

Pidämme tärkeänä, että nykyiset radat tulisi lähtökohtaisesti hyväksyä suoran kevennetyn ilmoitusmenettelyn piiriin. Tällä kevennettäisiin merkittävästi tulevien vuosien työkuormaa ja kustannuksia eri tahoilla.

Hallituksen esityksessä on mainittu, että olemassa olevat ympäristöluvattomat ampumaradat voivat kolmen vuoden sisällä hakea luvat uusilla perusteilla. Käytännössä tämä onnistuu vain, jos ilmoitusmenettelyä on aidosti nykyistä lupamenettelyä kevyempi prosessi. RUL esittää, että siirtymäajan tulee olla minimissään viisi (5) vuotta.

Ampumaradat ovat perustamisen jälkeen pysyviä rakenteita. Pitkäänkin toimineiden ampumaratojen kohdalla on usein haasteita, kun asutus lähenee ratoja. Tämän vuoksi ampumaradoilla tulisi olla rasiteoikeus. Se tulisi mainita niin ehdotetun muutoksen 9 pykälässä.

Hallituksen esityksessä tulisi huomioida myös nykyisin yleistyneet eri hankkeisiin tai toimintaan liittyvät valitukset. Saatujen kokemusten perusteella valitusten käsittelyajat ovat olleet myös suhteettoman pitkiä toiminnanharjoittajan kannalta.

Lausunnon aloitusosiossa on esitetty keskeisimmät näkemykset ja huomiot.

Muilta osin RUL tukeutuu Ampumaratojen ympäristölupahankkeen antamaan lausuntoon, jota liitto kannattaa.

Kosonen Janne
Suomen Reserviupseeriliitto ry